kalunnan kaunein neito, joten toiset tytöt useinkin toivat ilmi kateutensa. Huolimatta siitä pimeästä uskonnollisesta kasvatuksesta, kasvoi heistä tietoiset nuorukaiset. Vanhemmat eivät voineet pidättää heitä. He lukivat työväen kirjallisuutta ja vanhempain suureksi kauhuksi yhtyivät vielä osastoon. Vaikka isä yritti kuinka mustata sosialistit, osasi Emil ne aina puhdistaa. Saima ei tosin koskaan isälleen vastustanut, vaan innolla toimi kaikissa osaston hommissa omien ihanteittensa eteen. Saimaa kaunens ja vapaa — teeskentelemätön käytös vaikutti kaikkiin nuorukaisiin, joten hänen ympärillään kaikki liehakoitsivat ja yrittivät rakkauttansa julki tuod. — Saima ei kiinnittänyt erityistä huomiotaan heihin, vaan kohteli näidän samoin, vaikka joukossa olisi ollut joitakin hänen nuorukaisiakin.

Kerran tuli paikkakunnalle eräs nuori mies jostain, tuo'a mitä ostamaan. Tämä nuori mies oli hyvin ryhdikäs ja ilöisen muotoinen — tuusta hän oli näytöllä, joka voi vieda mitä osa [illegible] näytöllä.

[illegible] näytellä ri hellisen [illegible] osan, ja [illegible] Sa[illegible] ja [illegible] Sa[illegible] oli [illegible] ei paljon muua [illegible] ja [illegible] hän [illegible] olemaan varoillaan. Tästä huolimatta tuli nuorukaisen Sa[illegible] hodin jokapäiväinen vieras. Isä oli vihea tyttärensä ja [illegible]

[illegible] Saima [illegible] Viktor ei tullutkaan Sa[illegible] koko päivän ja seuraa[illegible] viikon, vaan sulhoa ei ku[illegible]

[illegible] levisi tieto, että Viktor [illegible] pois koko paikka[illegible] ja jättänyt vielä ruokaa[illegible]satta. Saima al[illegible] Hän alati itki. Isä [illegible] lohduttaa, että [illegible] poikia sellaisille tyttöin on meidän Saima. [illegible] ei tronut lohtua Saimaa[illegible] hän yhä itki.

[illegible] pari kuuta. Saima [illegible] huomatuksi. Sa[illegible] oli [illegible] tilassa. Oh, miten [illegible] isättömälle [illegible] Isä alkoi haukkua ja [illegible] Senkin lutka, rupesitkin ku[illegible] siellä sosialistein pe[illegible] ei ole kumma, jos kun[illegible] jättikin. Ei kukaan [illegible] ruoa elättämään toise[illegible] Tämäntapaisia [illegible] isä pitää, ja [illegible] äit[illegible] puoltaa onnetonta las[illegible] niin [illegible] äidin suun. Ainoa[illegible] [illegible] puoltaa petettyä [illegible] ilman Emiliä olisi [illegible] monta kertaa jo joutunut lähtemään kotoaan turvatonna maailmalle. Kului seitsemän kuukautta Viktorin lähdöstä, kun Saima synnytti pojan. Vaikka Saima kaksi vuorokautta kärsi kovia tuskia, niin ei saatu isää edes tyttärensä huoneeseen häntä katsomaan. Äiti hoiti hellävaroin Saimaa ja myös Emil parhaansa mukaan yritti olla hänelle kaikissa mieliksi. Kaksi viikkoa jälkeen pikku Viktorin syntymän tuli Saima sunnuntai-aamuna ulos huoneestaan pieni herttainen poikansa sylissään. Nöyränä hän meni isänsä eteen ja lausui: Rakas isä, katsokaa eikö tämä ole kaunis. Onko häpeä olla äitinä näin kauniille ja viattomalle olennalle. Nyt vasta isän veri kuohui. Hän ponnahti seisomaan ja nyrkkiä puiden huusi: Senkin lutka, vielä viisit kysyä, onko häpeä. Olisit p—les kuristanut tuon äpärän ja itsesi samalla, että et olisi silmissäni.

Tänä koski Saimaan kipeämmin kuin koskaan ennen ja lujasti puristaen lastaan rintaansa vasten, valittaen ja huojuen meni hän takasin huoneeseensa.

Tämä näky liikutti Emiliä niin suuresti, että hänen poskelleen vyöräkti kyyneleet ja käsiet nyrkissä hän lähestyi isäänsä ja mielellän olisi äitiä käyvikäin, jos ei tuo aina kempeä ja hyvä äiti olisi taaskin ollut ahuis apuun.

Kiitos, äiti, mitä uroolin hetkeksi isänsä, lausui Emil ja läksi ulos, jossa viipyi illaan.

Illasella kun Emil tuli, nyysi äiti Emiliä apuunsa, sanoen, että Saima on varmaan kipeä. Hänen huoneensa ovi on sisästä lukittu ja minä en omin voimin saa sitä auki ja isä ei mahdu tulemaan apuun. Muuta ei Emil tarvinnut. Hän riensi siskonsa huoneen ovelle, hetken loikuteltuaan hän tuli alas. Hän oli kalman kalpea, kun hän meni isän luo ja säyvisästi pyysi: Isä, Saima on kuollut, tulkaa että murretaan lukko ja päästään sisään.

Mikä piru sen nyt olisi tappanut, ärjäsi isä, vaan lähti kuitenkin ja hänen kasvonsa koko olemuksensa ilmotti pelkoa.

Lukko murrettiin.

Oh, minkälainen näky heidät kohtasi. Saima oli hirttänyt itsensä sängyn tolppaan, vieläkin puristaen hengetöntä lastaan lujasti rintaansa. Äidille oli tämä kauheinta. Hän ensin lausui: Oi, jumalani, äidin Saima kuollut, ja sitten hän nosti kätensä taivasta kohden ja kaatui onnettoman lapsensa yli.

Nyt heltyi isäkin ja itkien hän huusi että: oi, Saima, Saima, miksi teit noin.

Hänhän on aina ollut teille kuuliainen, vastasi Emil.

On kulunut viikko. Saiman kotiin on kokoontunut suuri väen paljous. Keskellä lattiaa on kaksi mustaa ruumisarkkua. Toisessa lepää vanha äiti, kauhun ja pelon ilme lempeillä kasvoillaan. Toisessa lepää nuori äiti, pieni herttainen lapsi käsivarrellaan ja suon kurjan sulhonsa kihlasormus vieläkin kimeltelee hänen valkoisessa sormessaan. Satoja seppeleitä laskettiin näiden uhrien haudalle. Siitä isäkin sai nähdä, että ei hänen Saimansa ollutkaan tehnyt mitään rikosta.

Tästä tapauksesta on kulunut jo useita vuosia, vaan me vieläkin tapaamme Emilin samassa kodissa kumnon puolisona. Hänellä on nyt vaimo ja myös kaksi lasta — pikku Saima taas, joka on nyt vanhan isän paras ilo. Vanha isäkin on nyt sosialistiosaston jäsen ja toimii vanhain voimainsa koko tarmolla. Usein kesäpäivinä käy hän poikansa lasten kanssa hautausmaalla vieden kukkia uhriensa haudalle, ja kertoen lapsille, miten paha hän on ollut, vaan hän on nyt kuin uudesta syntynyt uusi isä.

Orjan tarina

Kirj. Annie Kuissalo.

(Jatk.)

"Kruununlasten" kasvatus.

Silloin kun lapset ovat tulleet vuoden vanhoiksi, niin annetaan niitä ulos hoidettavaksi ja kasvatettavaksi, että taas tulee tilaa seuraaville kiron lapsille. Lapset annetaan hoidettavaksi halukaville 5:den ruplan kuukausimaksulla. Muutamat ottavat kaksi, jopa kolmekin hoidokkia. Eikä se ole harvinaisuus lainkaan, että perheessä on jo ennestään omia lapsia useampia. Nämä pienokaisraukat joutuvat niin huonolle hoidolle että kauhistaa... Minä en pysty toiselle kuvaamaan sitä kurjuutta, johon nuo pienokaisraukat joutuvat. Ne perheet, jotka ottavat tällaisia orporaukkoja hoitaakseen, ovat järestään köyhiä. Ja kun he saavat kruunulta 5 ruplaa lapsesta, niin haluavat he sillä vähän tienata. Lapselle annetaan kurjaa, sinistä, kuorittua maitoa, jossa ei ole mitään ravintoa. Laosi syö sitä siksi, että tuutee vatsansa täytyvän — tulematta kuitenkaan ravituksi. Tällä tavalla tulee lapsen vatsa isoksi, jäsenet heikot ja iho harmaaksi. Noiden onnettomien makuusijat on myös mitä kurjin. Jonkinlaisia räässyjä on koottuna vuoteeksi, joka saa olla siivoamatta viikkokausia. Harvoin ovat tällaiset lapset terävii ja terveitä.

Kruunu maksaa kolmelta ensimäisel'ä vuodelta 5 ruplaa kuukaudessa. Seuraavalta viideltä vuodelta 3 ruplaa kuukaudessa; siis kahdeksan vuotta kruunu maksaa lapsesta hoitajalle. Silloin se ei enää halua "tuhlata" näiden lasten puolesta mitään. Kruunu ajattelee, että 9-vuotias lapsi voi olla jo joksikin hyödyksi hoitajalle, eikä se siinä erehdykään. Näitä orporaukkoja ajetaan jo kuuden ja seitsemän vuoden vanhoina ja jos ei oikein haluaisi tehdä kuten käsketään, niin silloin kohdellaan heitä kovakouraisesti, sillä eihän heillä ole puoltajaa. Ei ole äidin lämmintä syliä, ei isän hyväilyjä, ei hellää katsetta, joka heitä raukkoja lämmittäisi. He ovat kylmän mailman sylissä. He ovat orjia. Orjia syntymästään asti. Nyt kun kruunu on lakannut "huolehtimasta", rahallisesti avustamasta, niin joutuu lasten "peräänkatsominen" kylän vanhimman asiaksi; se on yhtä leväperäistä kuin ennenkin. Yksi seikka edellisestä eroaa siten, että joka kuukausi on kylässä kokous, eli niin sanottu motru, johon on kruunulasten mentävä. Siellä on tohtori, joka "tarkastaa" lasten terveyttä. Pappi on myös, joka tarkastaa lasten uskonnollista puolta, että jos ne osaavat hyvin palvella. Neitsyt Marian kuvaa, tekemällä ristinmerkkejä. Jos lapset eivät osaa niitä rukouksia ulkoa, joita siinä ristimisessä vaaditaan, niin saa siitä nuhteet hoitaja. Se oppi on ehdottomasti juurrutettava lapsiin jo pienenä. Hoitajilla on myös valta valittaa lasten uppiniskaisuutta. Poliisi on myös saapunut paikalle, jolle kuuluu lasten kurittaminen uppiniskaisuudesta. Näitä orporaukkoja räätälöidään täällä koko joukon nähden heitä siis kuritetaan vielä sen lisäksi, jota kyllä saavat hoitajilta an ja heidän lapsiltaan. Heitä orporaukkoja kohtaan joka [illegible] ta. Heillä on orjaolinna kasvi[illegible] a, se kuvastuu heidän katseistaan.

[illegible] vähitellen kovettaa heidän luonteensa ja raaistaa. He ajattelevat, että kunhan tulen isoksi, niin varmaan sen silloin kostan. Kostan koko maailman. Nuorruden iloista eivät he [illegible] ikaan paljon osa [illegible]sksi. Heidän ainoa si huvi[illegible] suunnuntai-illan leikit. [illegible] ivät myöskään ole mitävää nudattaan. Ke[illegible] koonnuvat suuret jou[illegible] [illegible] joissa juodaan viinaa ja [illegible] juovat yhdeksesti [illegible] Tulee aa vähän [illegible] [illegible] ksi", lähdetä n sitten [illegible] [illegible] ei [illegible] [illegible] [illegible]